

Környezetvédelmi eljárások és berendezések

**Levegőtisztaság-védelem
Hulladékégetők füstgáztisztítása**

dr. Örvös Mária

% v/v		ppm v/v		ppb v/v	
N ₂	78,1	CO ₂	350	H ₂	500
O ₂	20,9	Ne	20	N ₂ O	320
Ar	0,934	He	5	CO	100
CO ₂	0,035	CH ₄	2	Xe	90
		Kr	1	O ₃	40
		H ₂	0,5	NO ₂	20
				NH ₃	6
				SO ₂	2
				CH ₃ Cl	0,5
				CCl ₃ F	0,3
				C ₂ H ₄	0,2
				CCl ₄	0,1

↘
Csökkenő koncentráció!

	VÉNUSZ	FÖLD	MARS
Hőm.	480°C	17°C	-138-27°
CO ₂	90 000	0,3	5
N ₂	1 000	780	0,05
O ₂ II.3.2	0	210	0,1

R_{Föld} = 6 370 km
 Atmoszféra 5,1*10¹⁸ kg
 - 50 % 5 km-ig
 - 90 % 12 km-ig
 - 100 % 200-400 km

Levegő összetétele

Levegőt szennyező anyagok

Kb. 1500 fajta

Levegőt szennyező források

- természetes
- antropogén
- Ipar, háztartás, tüzelés, közlekedés, mezőgazdaság
- Hazai és külföldi

Levegőszennyezés vészjelzései

- **1872:** Savas eső
- **1943:** Los Angeles szmog
- **1952:** London szmog
- **1970:** Tokio szmog
- **1976:** Soveso poliklórozott vegyületek

SMOG = SMOKE + FOG

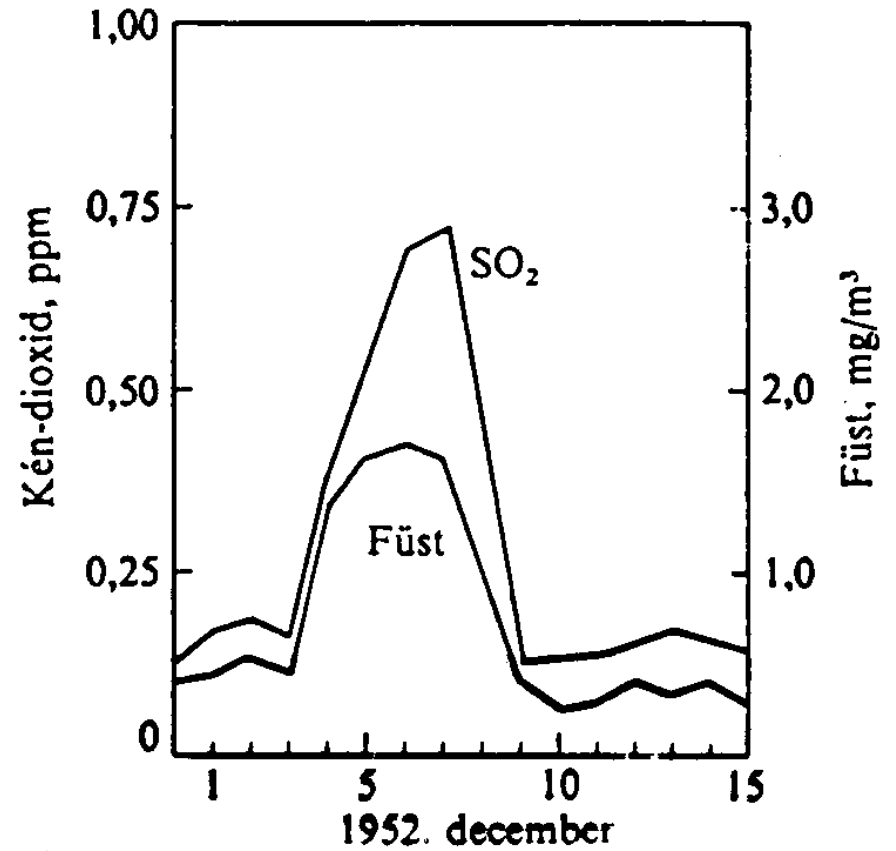
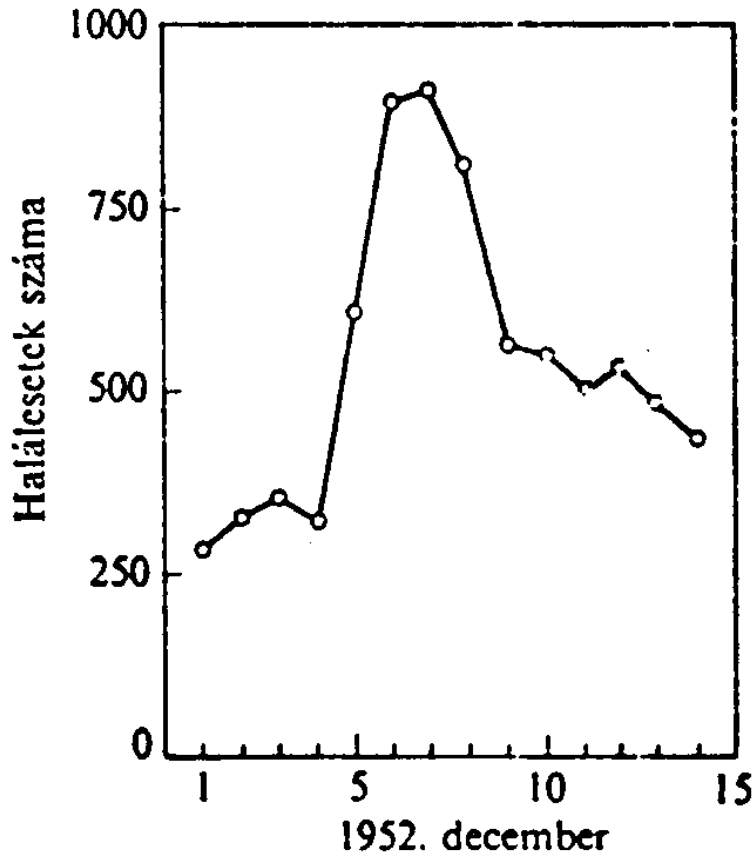
Téli típusú „London”

- tüzelés: korom, SO₂, CO
- nagy páratartalom
- 3-5 °C
- álló levegő
- nincs napsütés

Nyári típusú „Los Angeles”

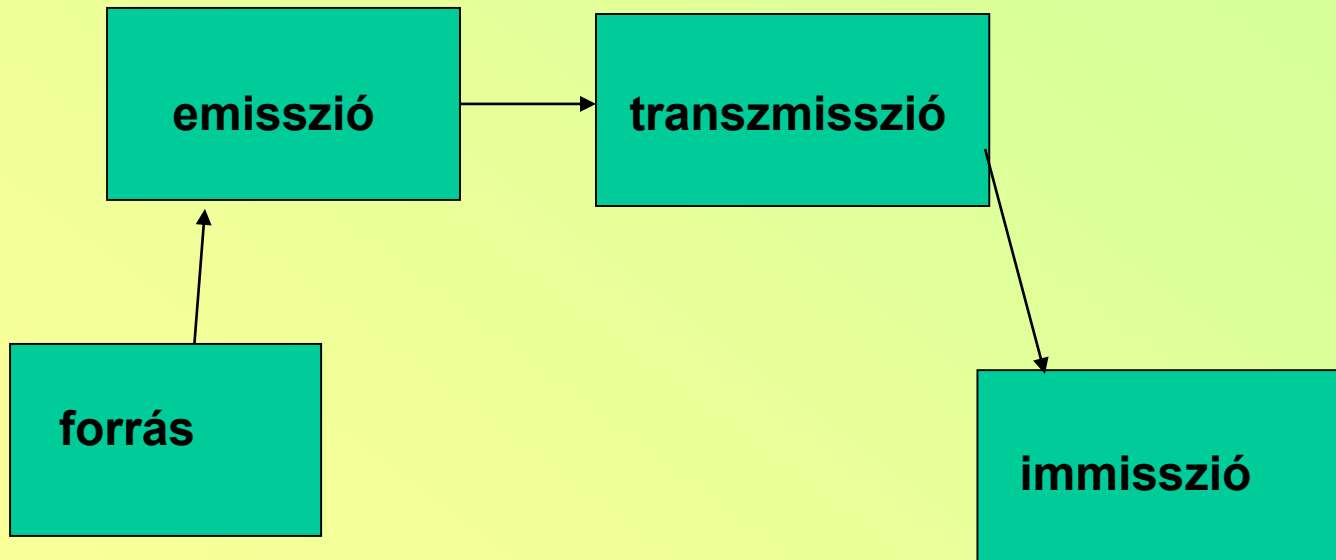
- fotokémiai folyamatok,
- közlekedés: CO, CH, NO_x
- 20-25 °C
- álló levegő
- napfény

London 1952

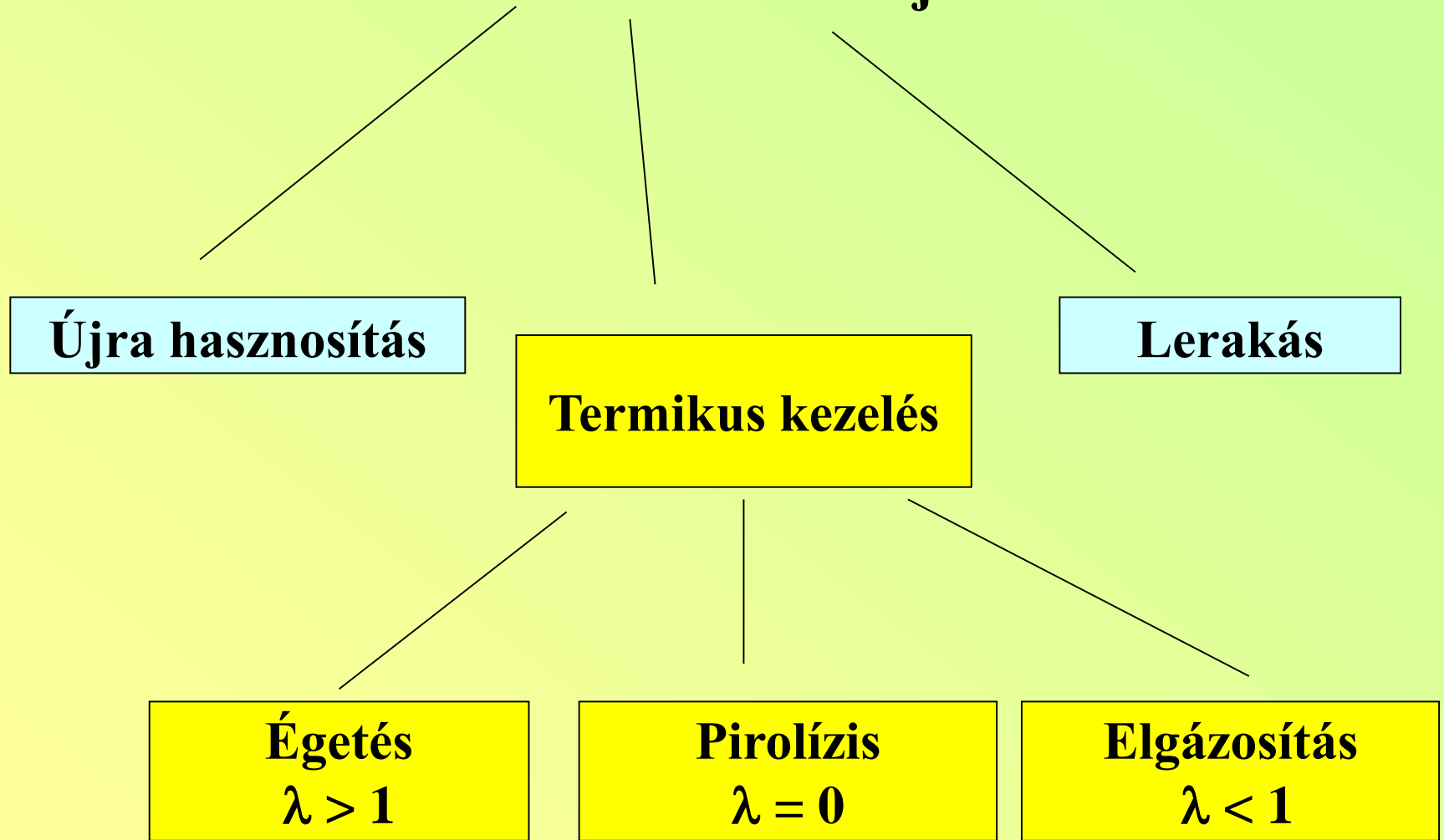

4.1. ábra. A halálozások száma, valamint a levegő kén-dioxid- és füstkoncentrációja (London, 1952. december)

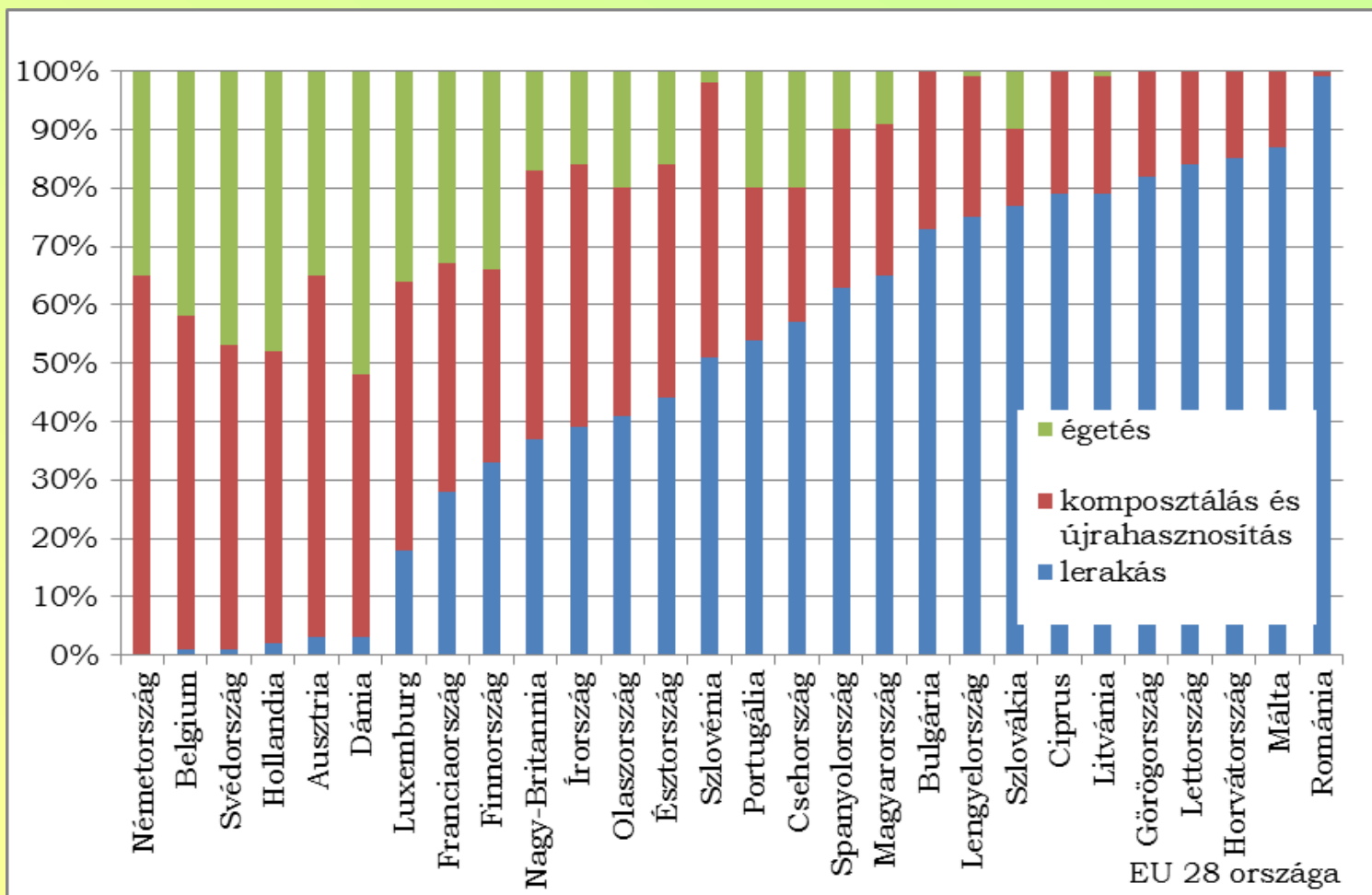
Szennyező anyagok mozgása a légtérben

Hulladék kezelési eljárások

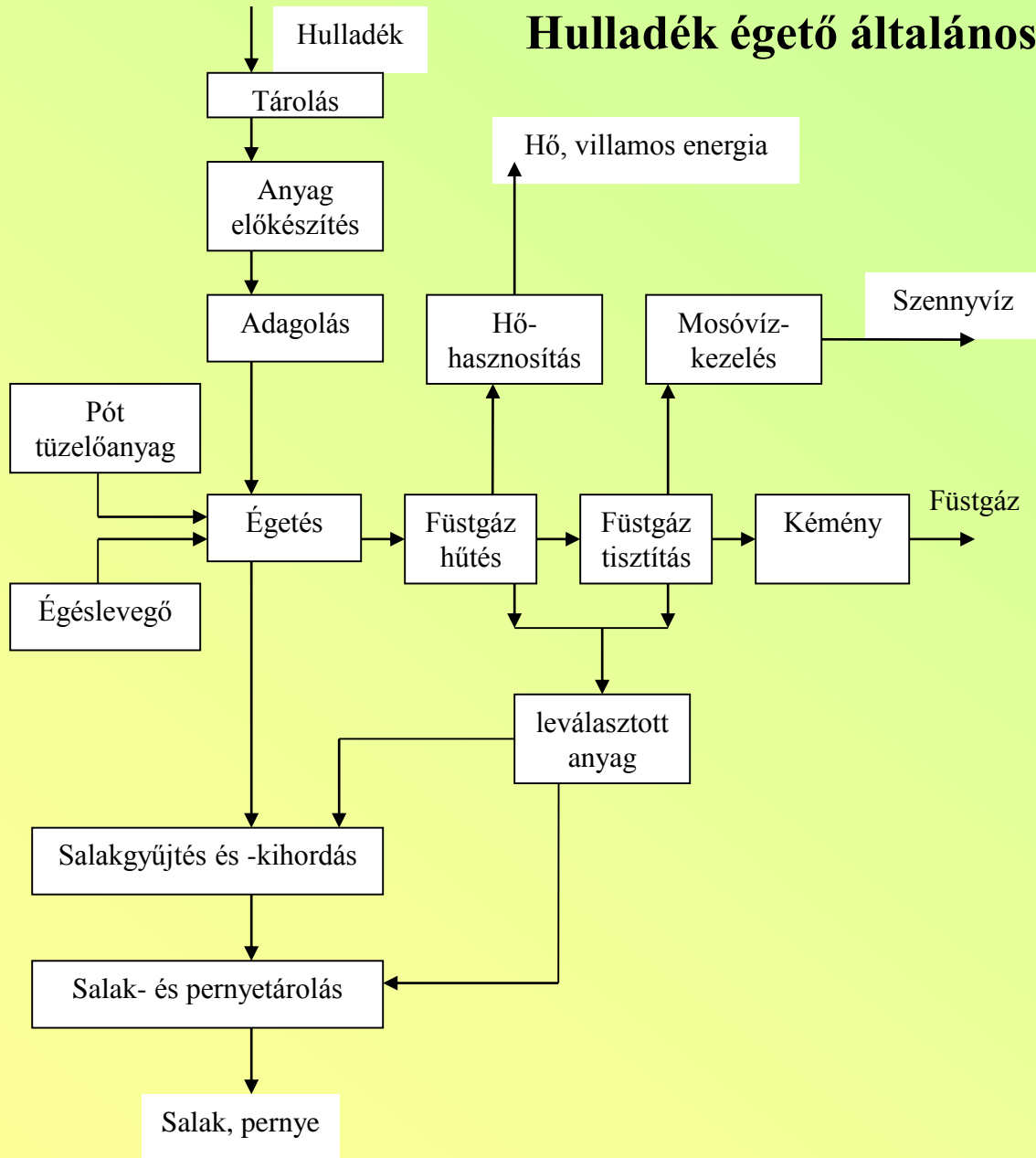
λ - légfelesleg

Az Európai Unió belüli országok háztartási hulladékokkal kapcsolatos tevékenységeinek megoszlása 2012-ben (CEWEP, Municipal waste treatment in 2012)

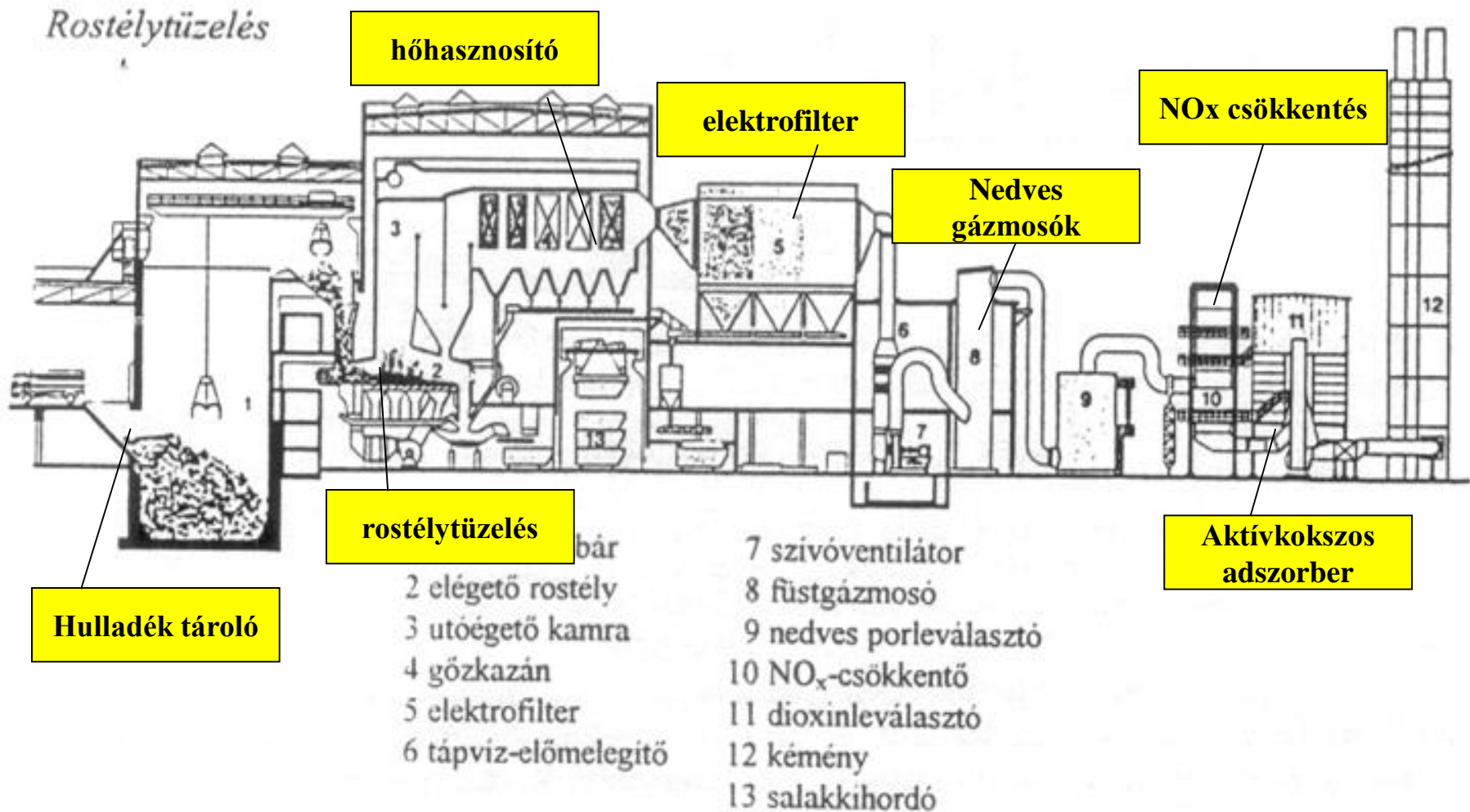
Hulladék égető általános felépítése

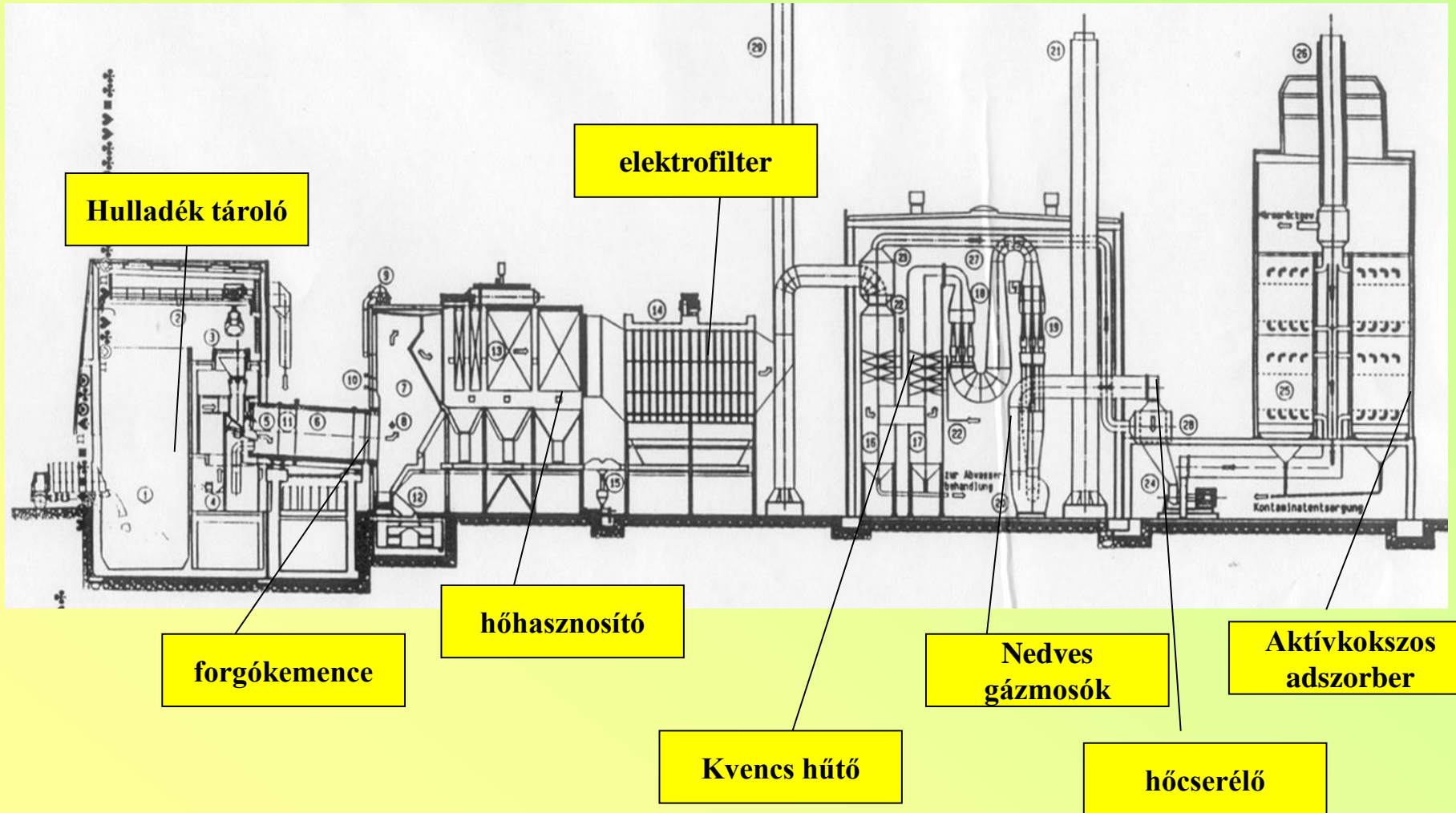
Hulladékégetés során keletkező legfontosabb füstgáz szennyezők

Szennyezőanyag	Határérték mg/Nm ³
Por	10
HCl	10
SO ₂	50
NO _x (NO ₂ -ben)	200
CO	50
C _x H _y	10
Hg	0,05
C,Ti	0,05
Cu,Mn,Ni,V	0,5
Dioxinok, furánok	0,1 x10 ⁻⁶

Rostély tüzeléses kommunális hulladék égető

Forgó kemencés veszélyes hulladék égető

Hulladék égetők füstgáztisztító egységei

- Porkamra
- Ciklon, multiciklon
- Szűrő
- Elektrosztatikus porleválasztó
- Nedves mosók

- Permetező mosó
- Venturi-mosó
- Töltetes mosók
- Centrifugális stb.

- SNCR
- SCR
- Elektronsugaras
- Közvetlen és oxidatív abszorpció

- Nyugvó ágyas adszorber
- Mozgó ágyas adszorber
- Adszorbens injektálás

Gáztisztítás lehetőségei

Fizikai

Kémiai

Biológiai

Szilárd

Gázok/gőzök

Gázok/gőzök

bioszűrő

biomosó

abszorpció

adszorpció

kondenzáció

kemisorpció

oxidáció

nedves

száraz

$d > 10 \mu\text{m}$

Porkamra

Ciklon

$d < 10 \mu\text{m}$

Szűrők

Elektrofilter

Nedves mosók

SZILÁRD KOMPONENSEK LEVÁLASZTÁSA PORLEVÁLASZTÁS

Porleválasztás célja:

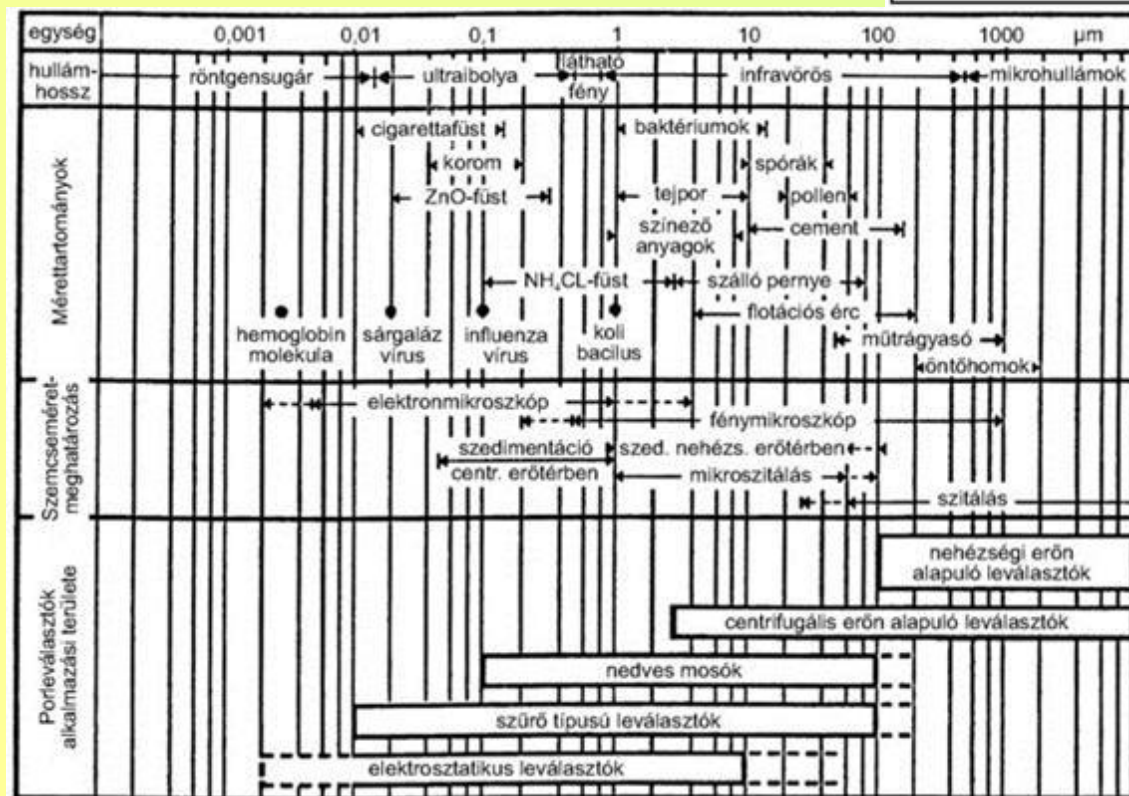
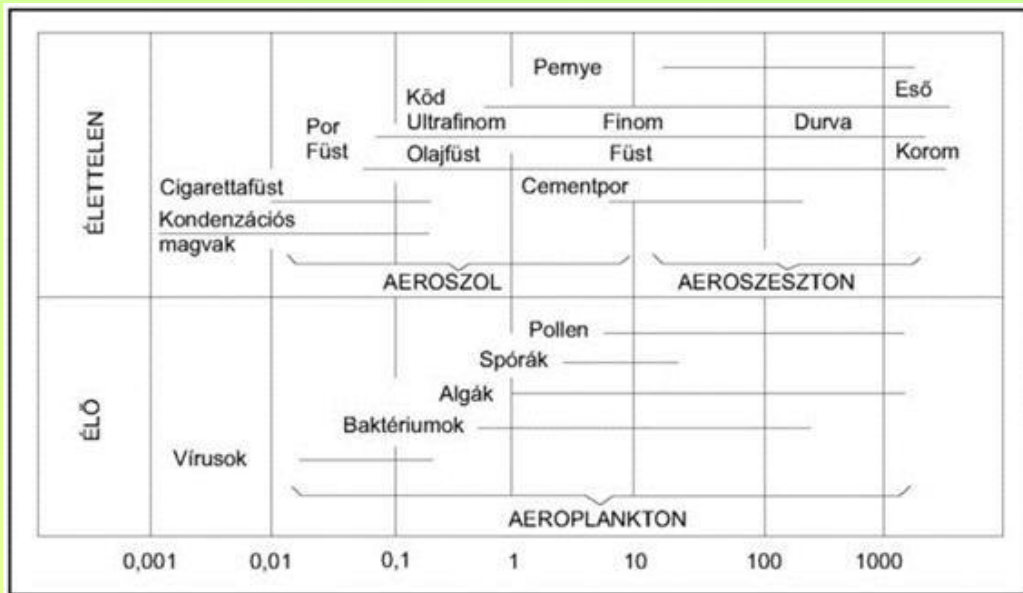
- ártalmas anyagok leválasztása (egészség, gép, környezet);
- technológiai igény (tisztá terű, steril, aszeptikus technológiák);
- biztonsági ok;
- veszteség csökkentés;
- egyéb.....

Porleválasztók kiválasztási szempontjai

1. Részecske jellemző méret
2. Szilárd anyag koncentráció
3. Leválasztási hatásfok (össz- és frakció)
4. Ülepíthetőség
5. Egyéb (toxicitás, koptató hatás, stb.....)

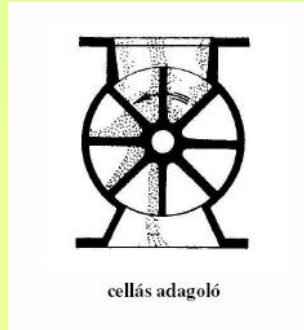
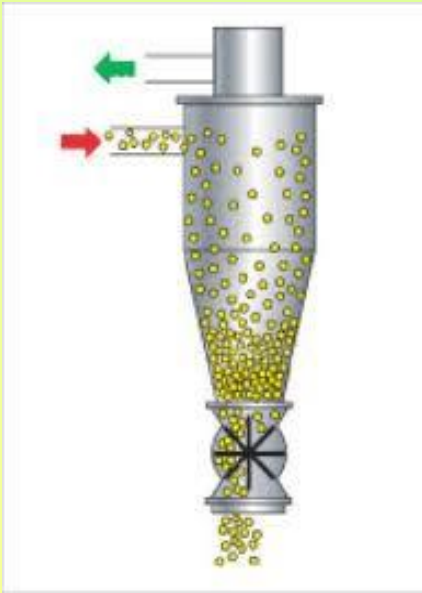
Por típusok és leválasztási lehetőségek méret szerinti megoszlása

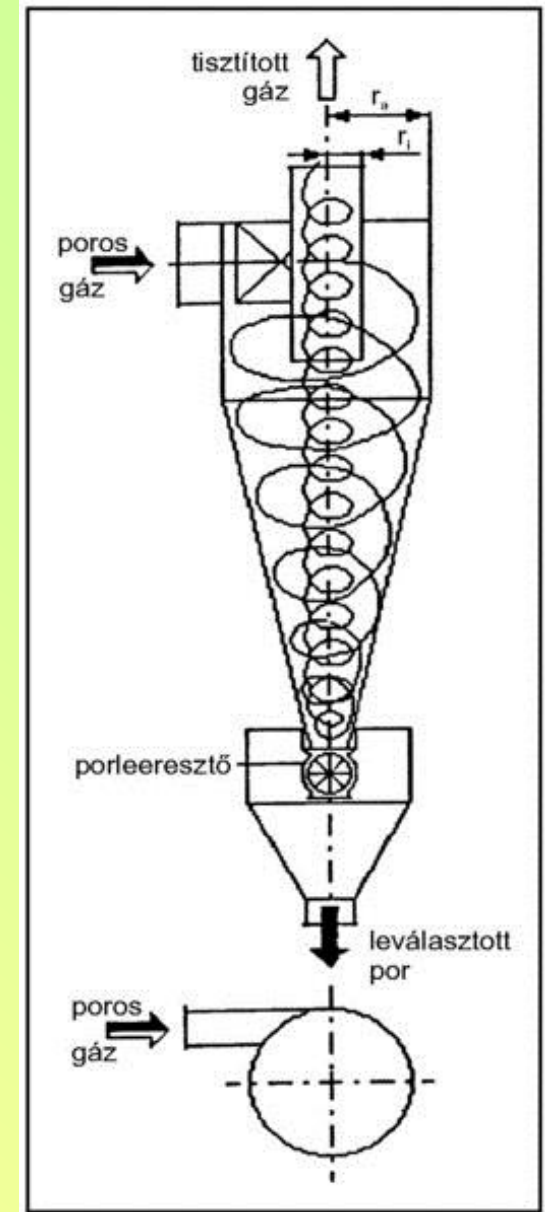
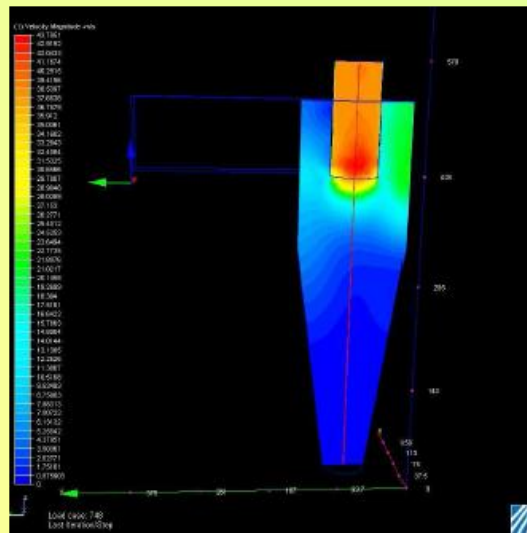
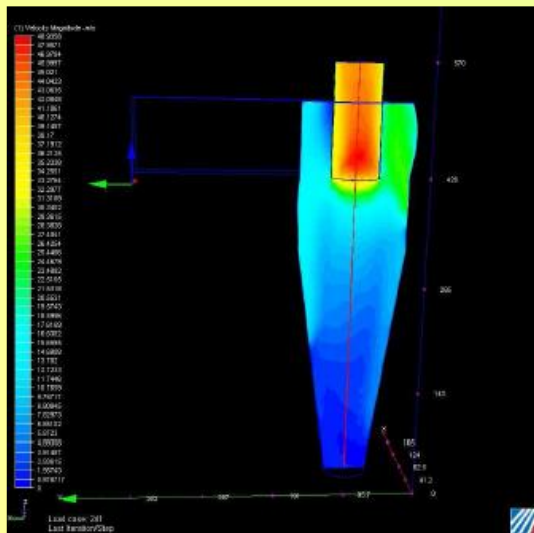
Száraz porleválasztók

- Porleválasztó ciklon
- Zsákos-tömlős porszűrő
- Elektrosztatikus porleválasztó

Porleválasztó ciklon

Sebességeloszlás különböző geometriai kialakítású ciklonban

Ipari méretű ciklonok

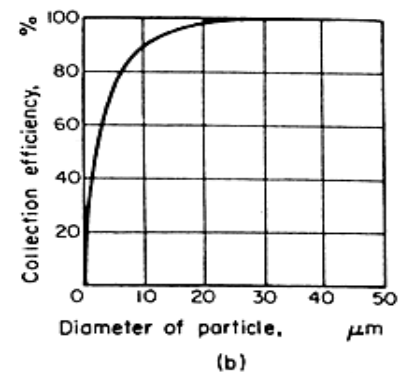
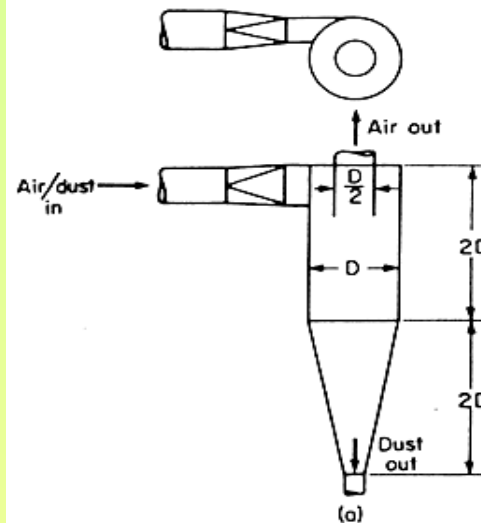
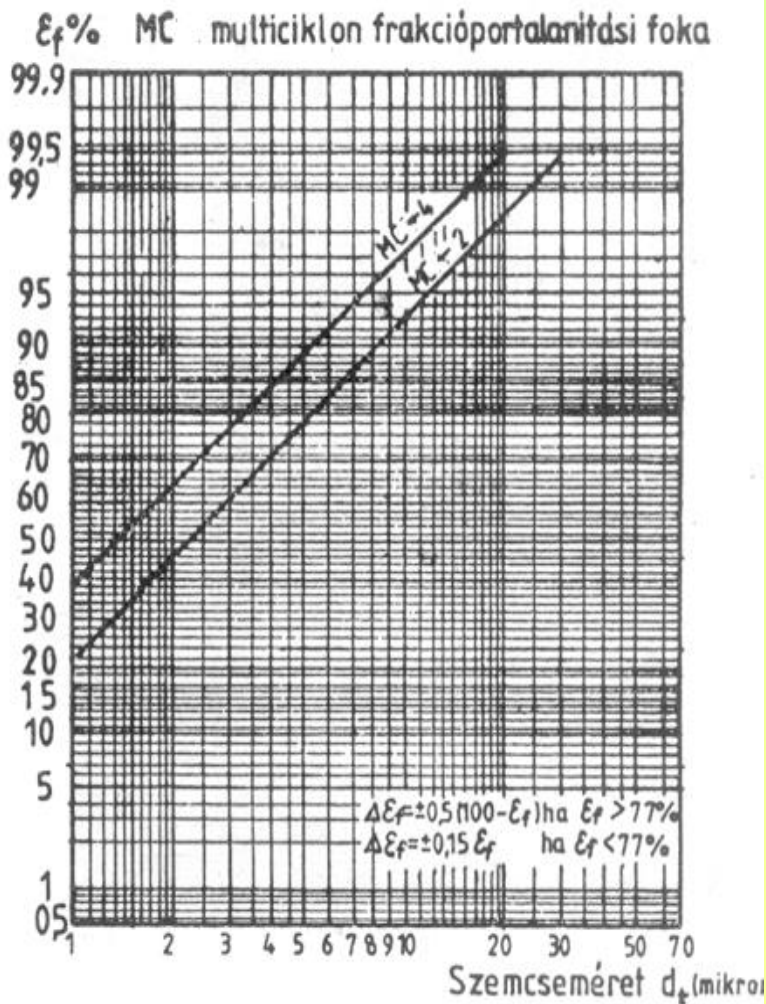

<http://youtu.be/GxA49uVP2Ns>

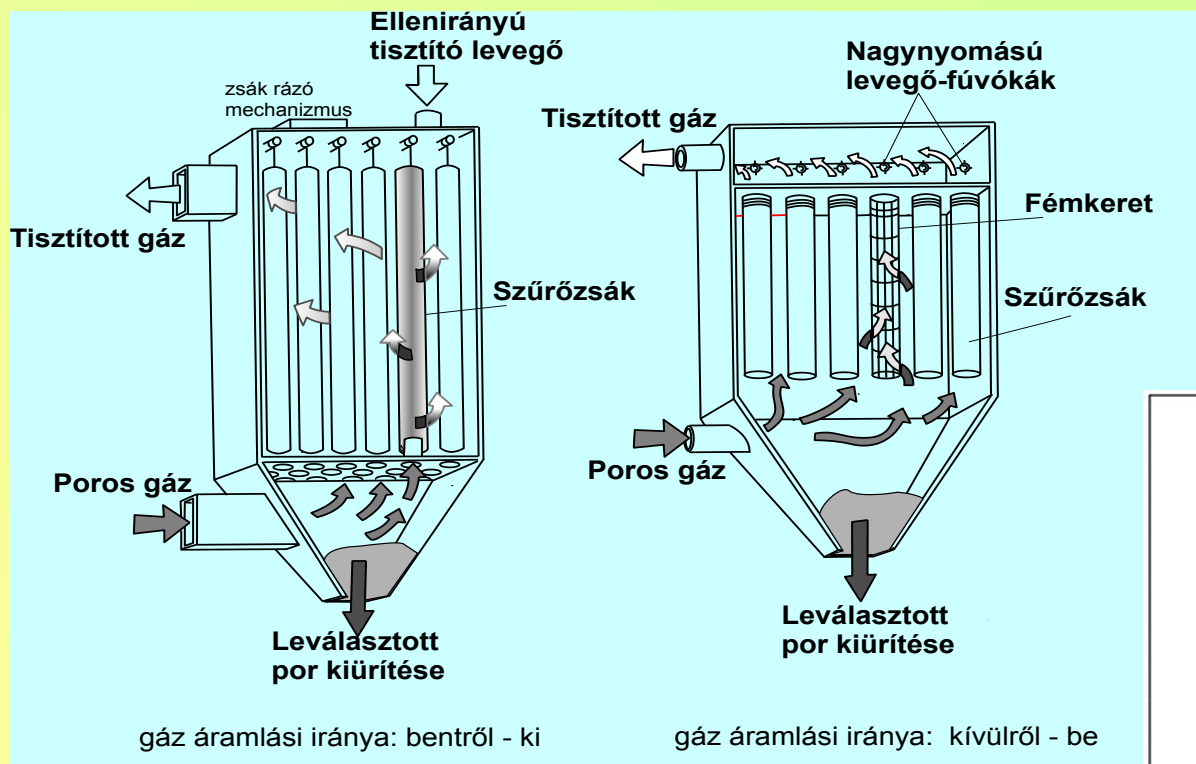

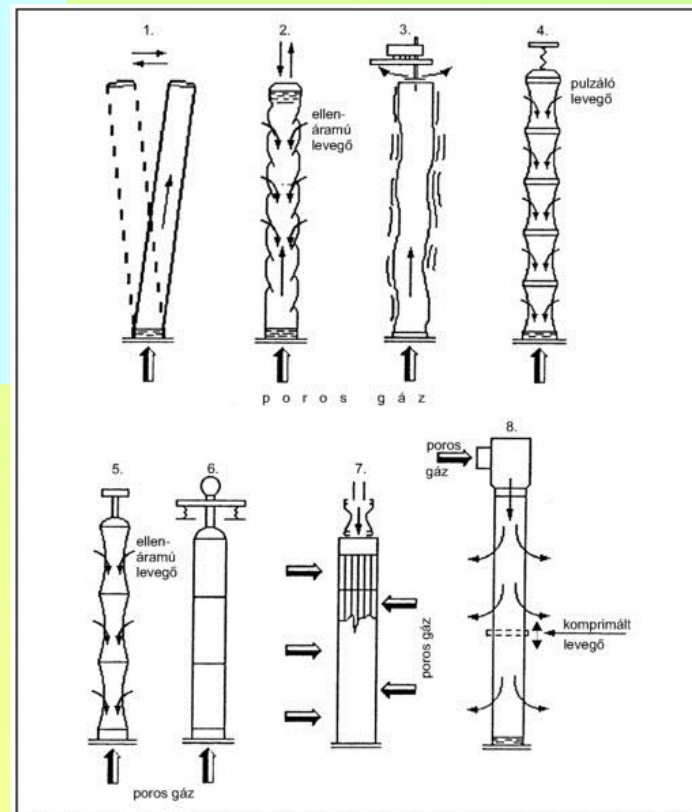
Porlevasztó ciklon/multiciklon frakció leválasztási foka

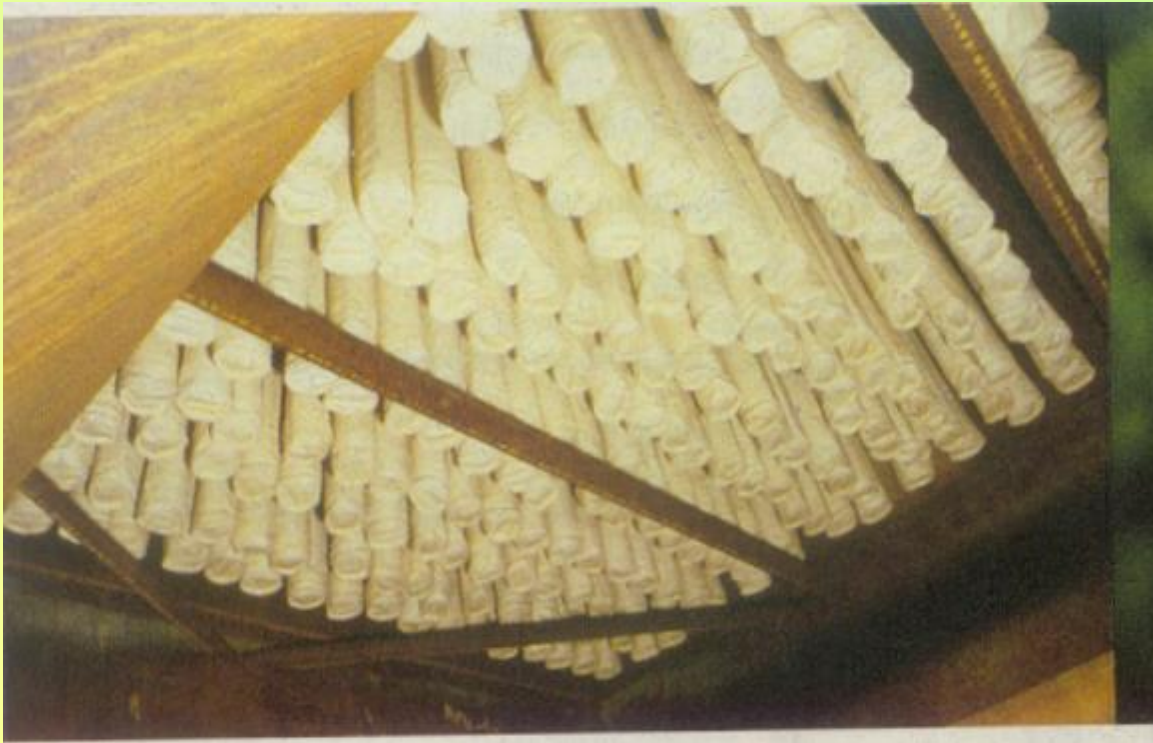

Zsákos típusú szövetszűrők

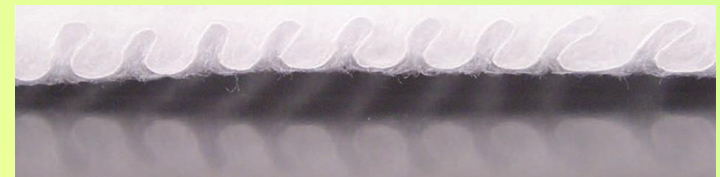
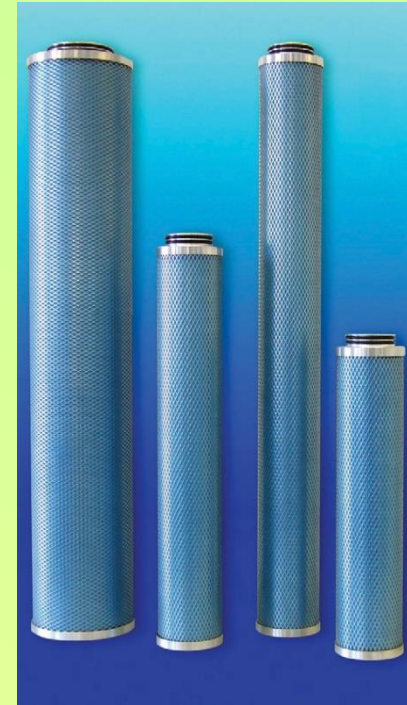

Tömlő tisztítási módok

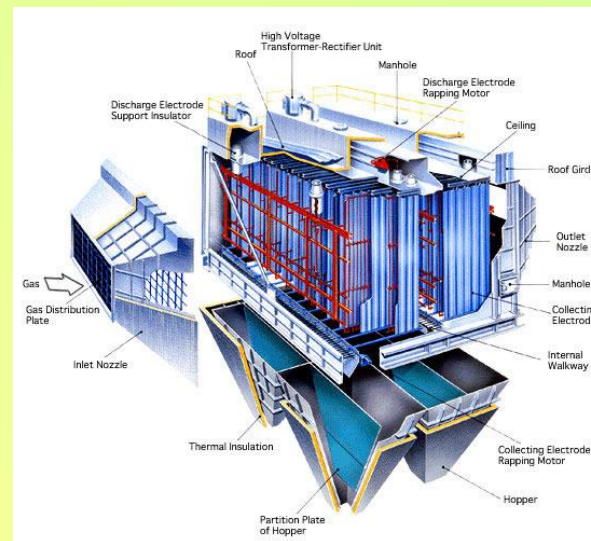
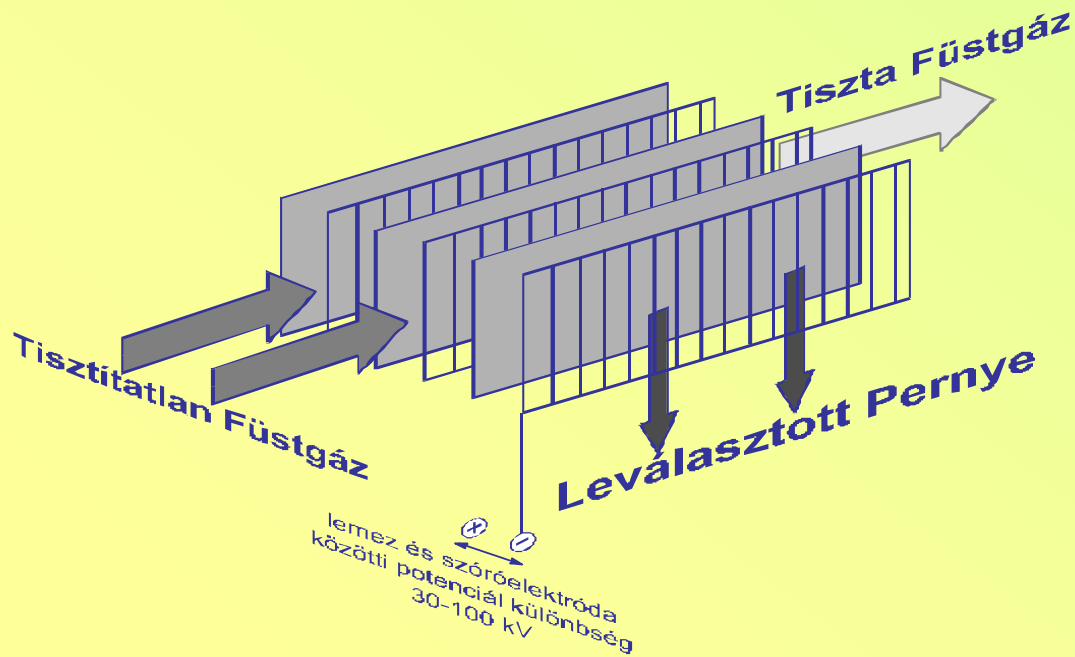
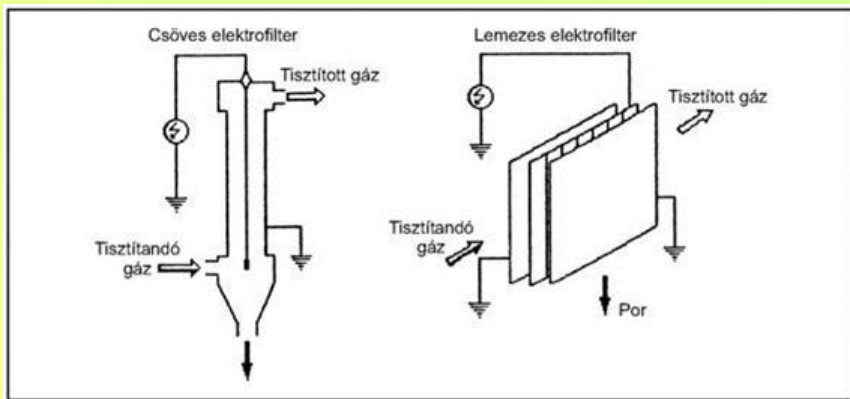

Műanyag szűrő anyag keresztmetszete

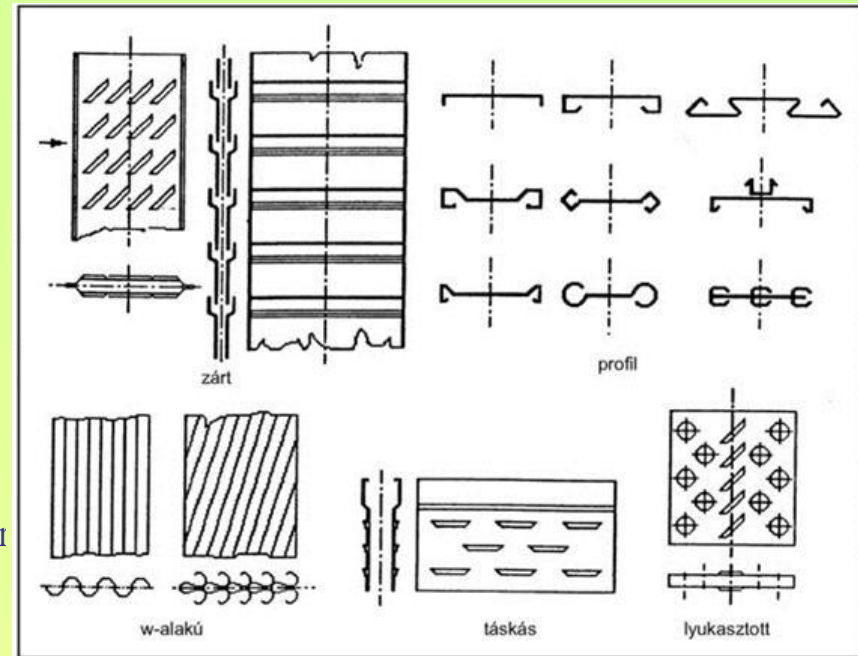
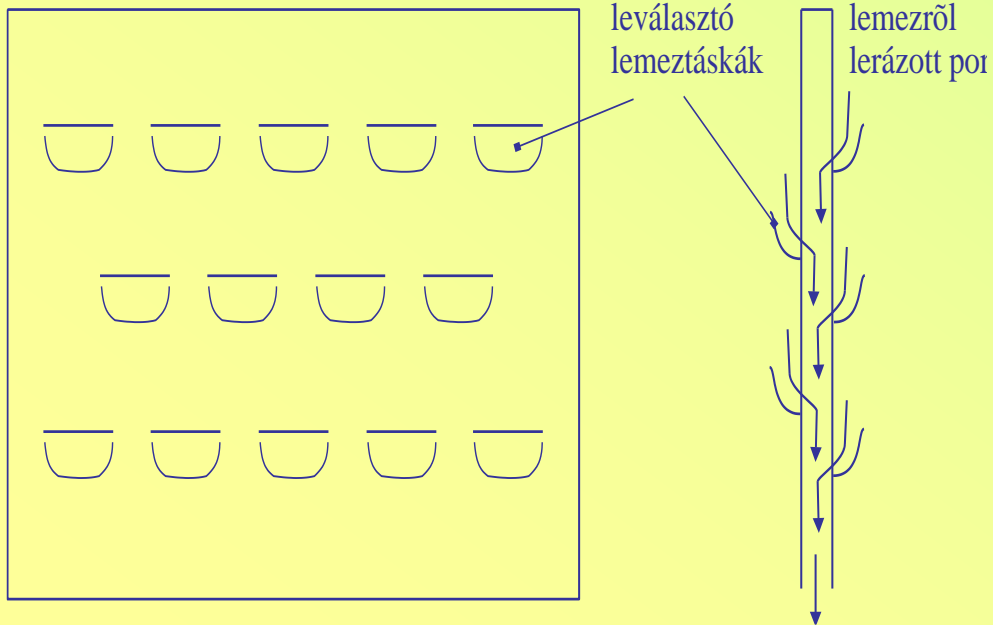
Elektrosztatikus porleválasztó

csöves

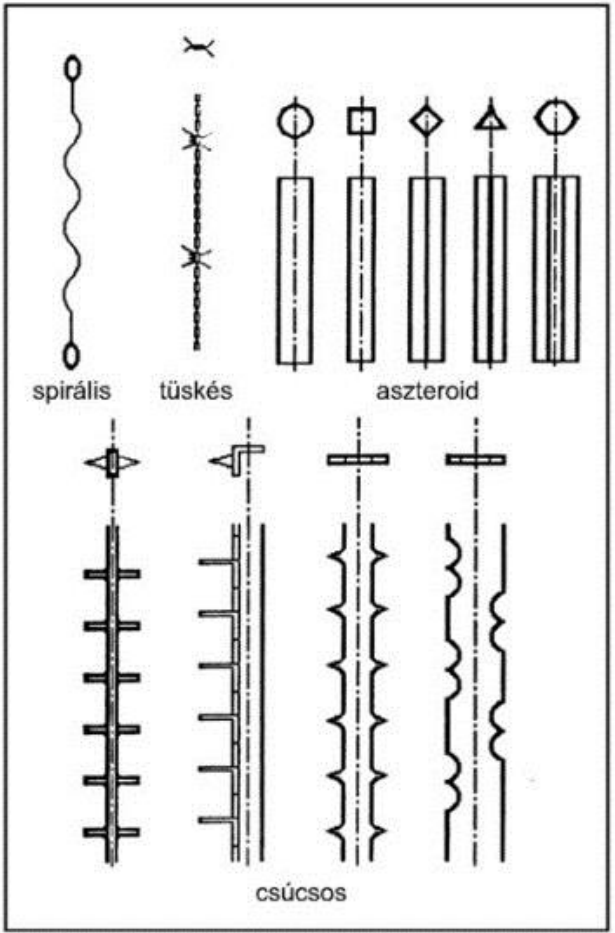
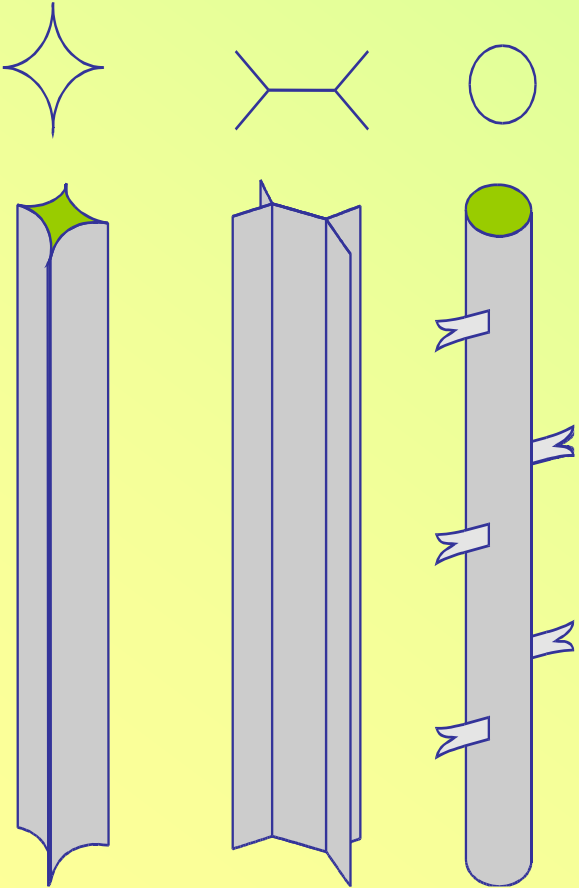
Lemezes v. utcás

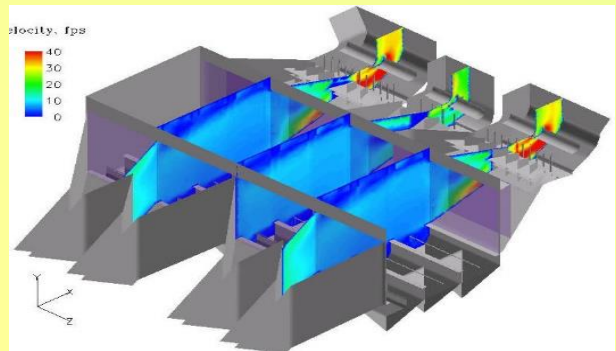
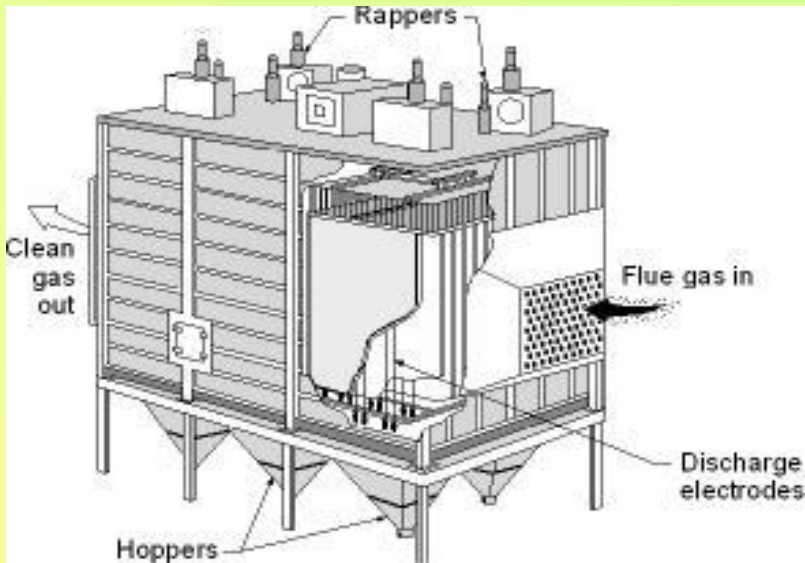
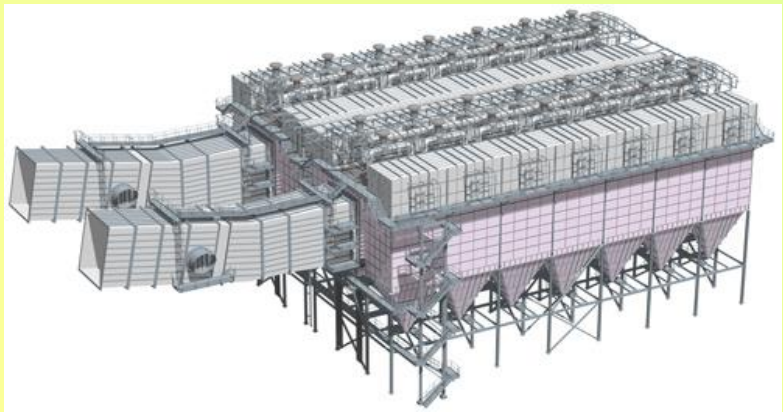

Leválasztó elektróda

Szóró elektróda

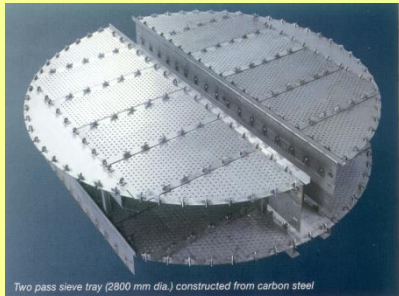

NEDVES LEVÁLASZTÓK

SZILÁRD és GÁZKOMPONENSEK LEVÁLASZTÁSA

1. Nedves leválasztókban lejátszódó folyamatok

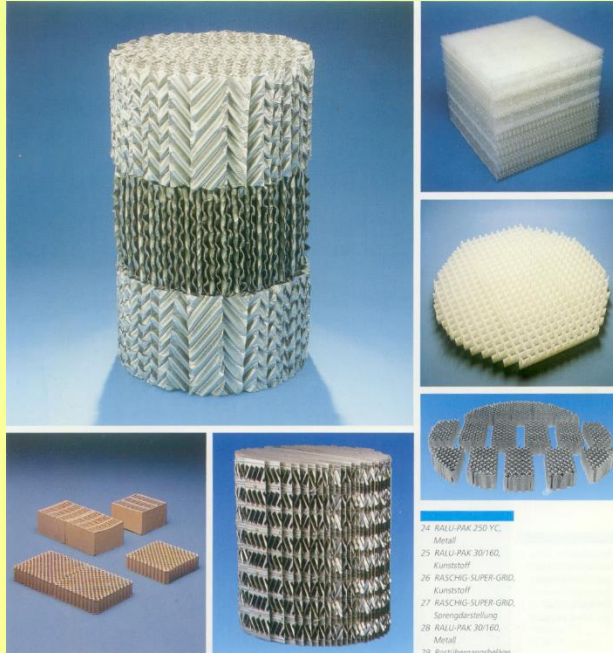
- Szilárd komponensek leválasztása
- Gázkomponensek leválasztása (abszorpció/kemiszorpció)
- Gáz hűlés, gáz nedvesedés (vízgőzzel történő telítődés)

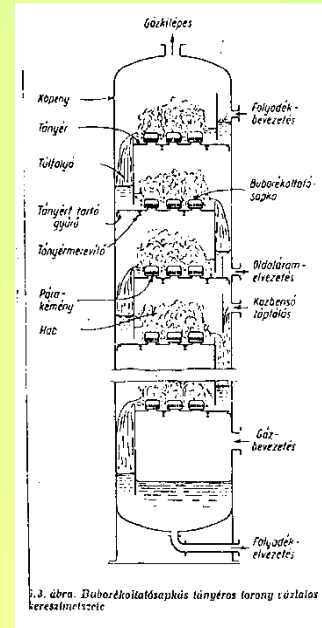
Two pass sieve tray (2800 mm dia.) constructed from carbon steel

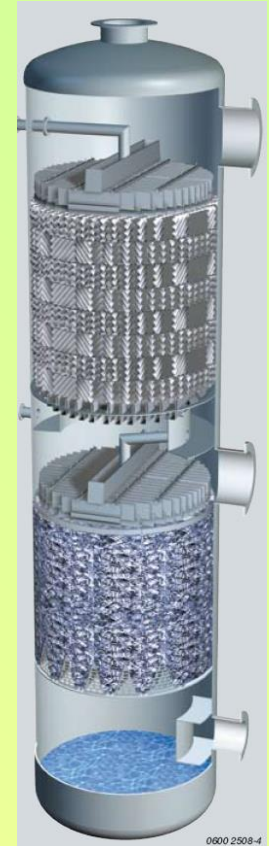
Single pass sieve tray (1600 mm dia.) constructed from stainless steel

24. RALU-PAK 250 YC, Metall
25. RALU-PAK 30160, Kunststoff
26. RASCHIG-SUPER-GRID, Kunststoff
27. RASCHIG-SUPER-GRID, Sprengdarstellung
28. RALU-PAK 30160, Metall
29. RALU-PAK 30160, Metall

2.3. ábra. Buborékolósapkás tégteres torony részletes keresztmetszete

0600 2508-4

2. Nedves leválasztók előnyei és hátrányai

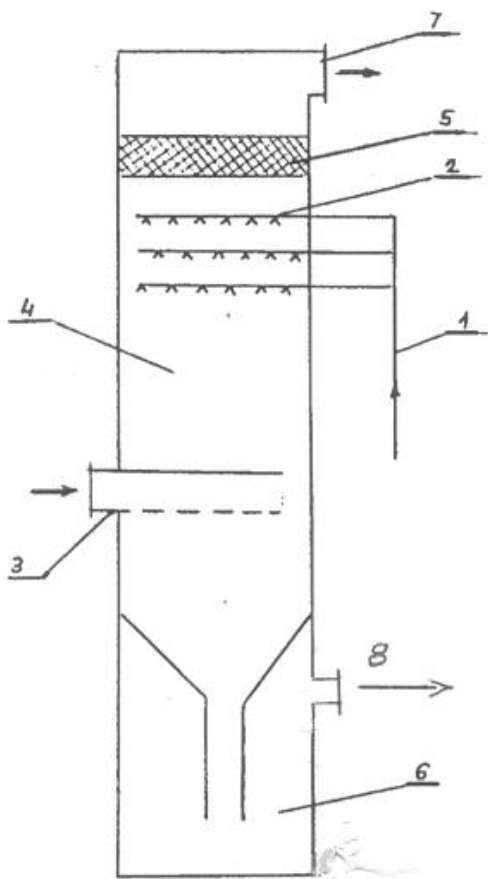
ELŐNYÖK

- egyidejű por-és gázleválasztás
- kis részecske méret esetén is jó leválasztási hatások
- $\eta = f(m_{\text{folyadék}}/m_{\text{Gáz}})$

HÁTRÁNYOK

- folyadék kezelés
- gáz nedvesedik, folyadék veszteség ($m_{\text{foly}} = m_{\text{pár}} + m_{\text{csepp}}$)
- gáz hűl, harmatponti problémák

PERMETEZŐ MOSÓ

1. folyadék bevezetés, 2. cseppképző rész,
3. gáz bevezetés, 4. gáz-folyadék érintkeztető,
5. cseppfogó, 6. folyadék-gyűjtő, 7. gáz kilépés,
8. folyadék kilépés

Mátrai erőmű permetező mosója

A felújítás jelentősen javítja a környezet állapotát azzal, hogy füstgáz-kéntelenítő építése is szerepel a tervekben. A Mátrai Erőmű az úgynevezett nedves mészköves eljárást fogja alkalmazni. Az eljárás mellékterméke a további feldolgozásra alkalmas gipsz.

A már elkészült tervek alapján a beruházás főbb adatai:

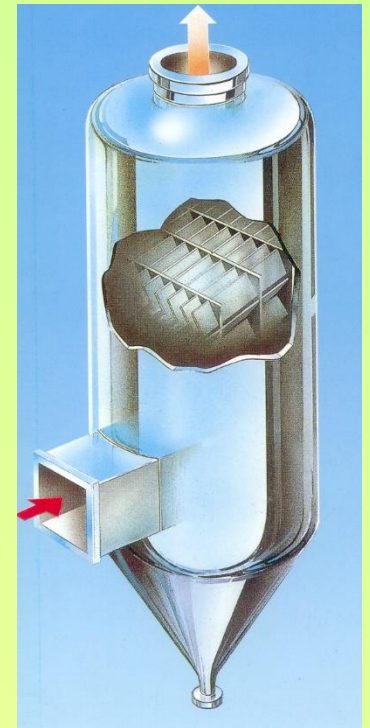
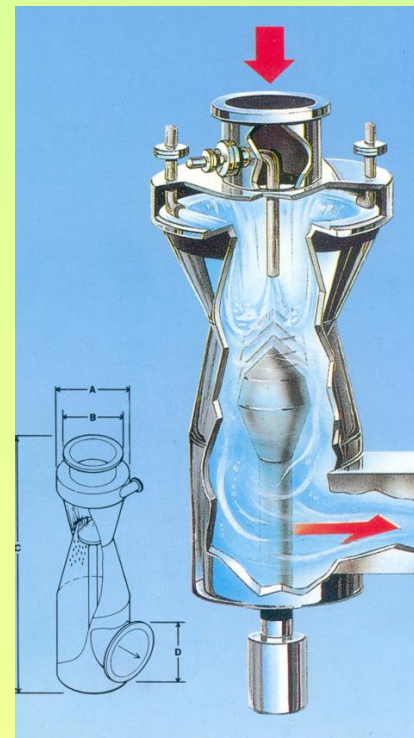
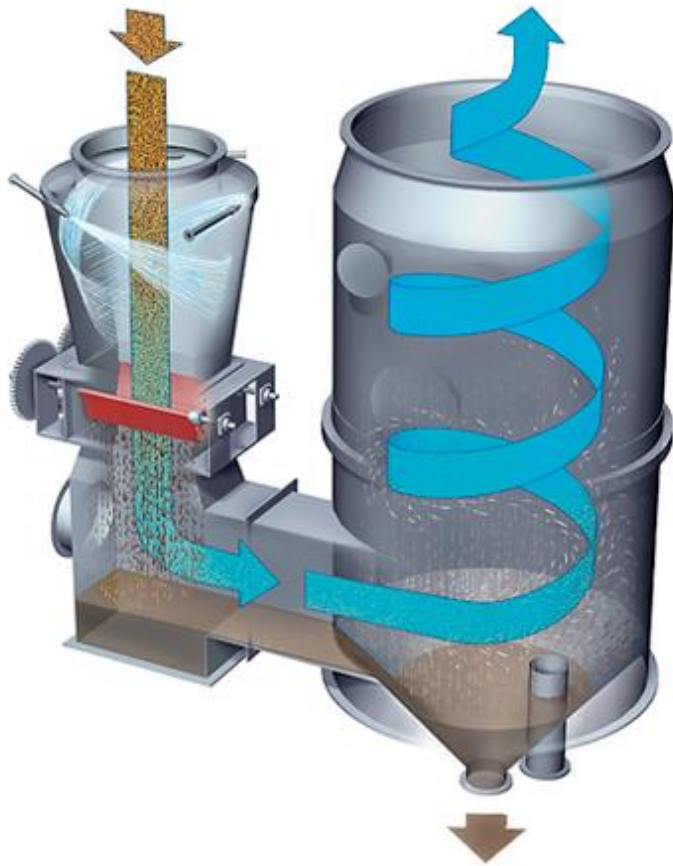
blokk nagyság: 212 MW
 tüzelőanyag-mennyiség: 5 millió tonna/év
 a megtermelt villamosenergia aránya a magyarországi rendszerben: 13%

Kibocsátási értékek:

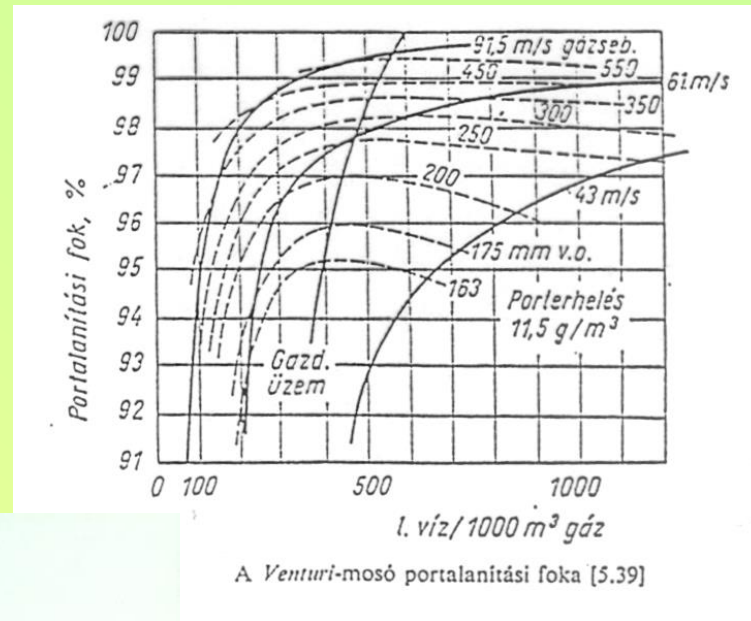
	Jelenleg (1996 évi átlag)	A felújítás után	A várható kibocsátási határérték
por	195 mg/m ³	30 mg/m ³	50 mg/m ³
SO ₂	7600 mg/m ³	353 mg/m ³	400 mg/m ³
NO _x	320 mg/m ³	250 mg/m ³	400 mg/m ³
CO	335 mg/m ³	128 mg/m ³	250 mg/m ³

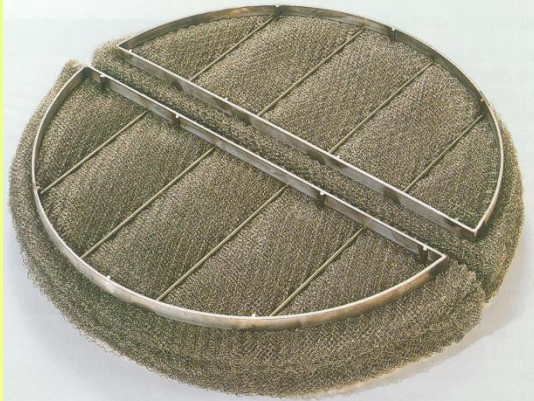
Venturi-mosó

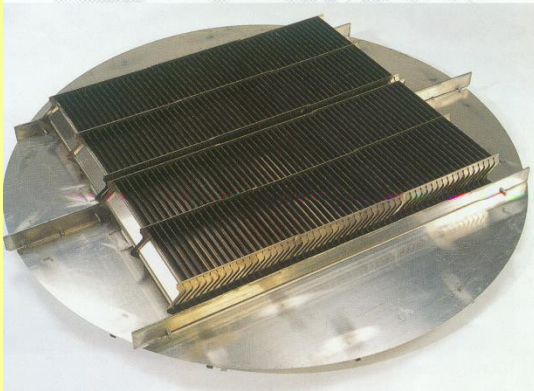
Ipari méretű Venturi-mosó és leválasztási hatásfok görbéje

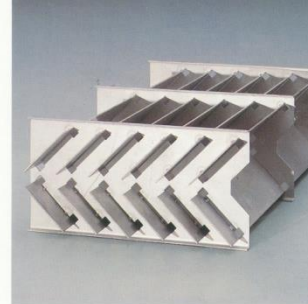
Cseppfogó kialakítások

Gestrick-Tropfenabscheider DN 1200 aus Edelstahl 1.454

le IV

Style III

